

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Axel Emilsson

Beräkning av arbetskostnad i RUT och ROT

- Ett återkommande problem

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet

15 högskolepoäng

Handledare: Christina Moëll

Termin: HT2020

Innehållsförteckning

Summary	3
Sammanfattning	4
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställningar	6
1.3 Metod	6
1.4 Material	7
1.5 Forskningsläge	8
1.6 Avgränsningar	8
1.7 Uppsatsens disposition	8
2 Gällande rätt	9
2.1 RUT- och ROT-avdragen	9
2.2 Begreppet arbetskostnad	10
3 HFD-avgöranden om arbetskostnad	12
4 Införandet av RUT-avdraget på nya marknader: SOU 2020:5 och Budgetförslaget för 2021	14
5 Analys	16
5.1 Lagens applicering	16
5.2 Politiska och ekonomiska aktörer	17
5.3 Schablonmetoden	19
5.4 Husavdragens och arbetskostnadsberäkningens framtid	20
6 Slutsats	21
Käll- och litteraturförteckning	23
Tryckta källor	23
Elektroniska källor	23
Litteratur	24

Summary

The aim of this report has been to examine how work-cost has been regulated in the RUT- and ROT-deductions (called the house reductions together), what changes have been made, what has caused these and what can happen in this area in the future.

The house reductions give a reduction of the tax burden on the buyer and a payment from the Swedish Tax Agency to the performer when certain types of work is performed in or near the buyers houses. Since the house reductions have been formulated in such a way to only give a reduction on work cost (as opposed to, for example, material and transport costs), it must be calculated how large a part of the total cost for a project is made up of work costs. This is calculated by the performer and then controlled by the Tax Agency. In some cases, the Tax Agency and the performer have disagreed on the work cost calculation that the performer has done, and the Swedish Supreme Administrative Court has in its rulings chosen to largely accept the calculations of the performer even when they have seemingly been very beneficial to the performer. Swedish media reported during 2013 that there were performers in some lines of business who were trying to calculate their work to try to include as much of their total costs as work costs as possible. This could be achieved by, for example, selling material for the project at cost price and taking out a very high work cost. This was done to get as much of a reduction from the Tax Agency as possible. After these reports, one industry organisation and the Tax Agency began using a standard calculation method to calculate work cost in one particular line of business (installation of heat pumps). A similar standard calculation method was presented as a way to calculate work cost in two new lines of business, that the RUT-deduction will be expanded to, by a Swedish public committee review preceding the state budget proposal of 2021. The standard calculation method was accepted by the legislator for the budget proposal. This standard calculation method may come to be used in more lines of business, especially since it allows for an easier calculation of work cost in lines of business that are not as closely connected to the house of the buyer as most house reduction-eligible projects.

Sammanfattning

Syftet med denna uppsats har varit att undersöka hur arbetskostnad har reglerats i RUT- och ROT-avdragen (gemensamt kallat husavdragen), vilka förändringar som skett, vad som orsakat dessa och vad som kan hända i framtiden på området.

Husavdragen ger en reduktion av skattebördan på köparen och en utbetalning från Skatteverket till utföraren vid vissa arbeten som utförs i anknytning till köparens bostad. Eftersom husavdragen formulerats på ett sådant sätt att endast arbetskostnader ska vara avdragsgilla (till skillnad från till exempel material- och transportkostnader) innebär detta att det måste beräknas hur stor del av ett utfört husavdragsarbete som består av arbetskostnad. Detta beräknas av utföraren för att sedan kontrollerats av Skatteverket. I några fall så har Skatteverket och utförare tvistat om arbetskostnadsberäkningen som utförare gjort, och Högsta förvaltningsdomstolen har i sina avgöranden valt att acceptera utförarens beräkningar även i fall där dessa gett ett mycket fördelaktigt utfall för utföraren. Media uppmärksammade under 2013 att det pågått ett förfarande inom vissa branscher att försöka redovisa sina arbetskostnader som så stora som möjligt, genom att till exempel sälja material för arbeten i självkostnadspris och ta ut en mycket hög arbetskostnad. Detta gjordes för att få ett så stort avdrag som möjligt. Efter detta uppmärksammande så införde en branschorganisation och Skatteverket en schablonmetod för att beräkna arbetskostnad i en viss bransch (installation av värmepumpar). En liknande schablonmetod presenterades som ett sätt att beräkna arbetskostnad i två nya branscher, som RUT-avdraget kommer utvidgas till, av en offentlig utredning inför budgetförslaget 2021. Schablonmetoden accepterades av lagstiftaren. Denna schablonmetod kan komma att utvidgas till fler branscher, särskilt eftersom schablonmetoden innebär ett enklare förfarande för beräkning av arbetskostnader inom branscher där husavdragsarbetet inte utförs i eller nära hemmet.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

RUT- och ROT- avdragen (gemensamt kallat husavdragen) har sedan sina införanden 2007 respektive 2008 varit föremål för debatt, av flera anledningar. En av dessa är att vissa politiska och mediala aktörer menat att det funnits möjlighet att missbruka avdragen genom att redovisa så mycket som möjligt av kostnaderna av ett arbete som arbetskostnader och på så sätt få en så stor utbetalning från Skatteverket som möjligt. Lagstiftare, myndigheter och branschorganisationer har försökt lösa problematiken med arbetskostnader på olika sätt genom åren. Husavdragen är relativt nya och har förändrats en del, och fler förändringar kommer införas 1 januari 2021.

RUT-avdraget trädde i kraft 1 juli 2007, då som en egen lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete. Syftet med avdraget var enligt lagstiftaren att omvandla svart arbete till vitt och skapa fler arbetstillfällen, särskilt för kvinnor.¹ Avdrag för ROT-arbete lades till lagen den 8 december 2008² och sedan dess har dessa avdrag införlivats i inkomstskattelagen (som kapitel 67), och en separat lag om förfarandet vid skattereduktion vid hushållsarbete har skrivits.³

I propositionen till lagen om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete menade lagstiftaren att eftersom skattereduktionen ska subventionera vit sysselsättning bör endast arbetskostnader omfattas av reduktionen, inte andra kostnader som till exempel materialkostnader och resor.⁴ Propositionen går inte närmare in på hur arbetskostnad kan eller bör beräknas. Ingen lagstiftning har införts för beräkning av arbetskostnad. Det är alltså upp till utföraren av husarbetet att beräkna hur mycket av sina totala kostnader för ett utfört arbete som är arbetskostnader. Ett undantagsfall finns, där Skatteverket vid beräkning av arbetskostnad vid installation av vissa värmesystem beräknar arbetskostnaden utifrån en schablon. En sådan schablonberäkning föreslogs av en offentlig utredning under 2020 införas i två nya branscher som RUT-avdraget kommer utvidgas till.⁵ Lagstiftaren godtog förslaget och presenterade det i budgetpropositionen för 2021.⁶

---

¹ Prop. 2006/07:94 s 1

² 'Rot och Rut en succé – men det kan bli bättre', Skattenytt 2013 s 275

³ SOU 2020:5 s 41 f.

⁴ Prop 2006/07:94 s 48 f.

⁵ SOU 2020:5 s 127 och 176

⁶ Prop. 2020/21:1 s 240 f. och 249 f.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att utreda hur begreppet arbetskostnad har använts i relation till husavdragen, utreda olika parters syn på om och hur begreppet bör lagstadgas och undersöka de alternativ som presenterats för begreppet i framtiden.

Detta kommer att göras genom att undersöka de mål som lagstiftare presenterat i propositioner och andra ställningstaganden, hur förvaltningsdomstolar har dömt i fall som handlar om arbetskostnadsberäkning och hur privata aktörer beräknat arbetskostnad för att följa lagen och uppnå ekonomiska mål. Genom detta kommer begreppet problematiseras och de lösningar som presenterats undersökas och utvärderas.

För att uppnå uppsatsens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. Hur har begreppet arbetskostnad hanterats av lagstiftare: Vilka lagtekniska lösningar för beräkning av arbetskostnad har valts och varför?
2. Hur har förvaltningsdomstolar, myndigheter och privata aktörer agerat i relation till lagen och begreppet arbetskostnad: vilka utfall har dessa lagtekniska lösningar fått, och hur har samhällsaktörer anpassat sig till dem?
3. Vilka nya alternativ har presenterats för beräkning av arbetskostnad i framtiden: Vilka problem har identifierats av lagstiftare och hur är de nya alternativen tänkta att lösa dem? Vilka nya problem kan uppstå i framtiden?

1.3 Metod

Denna uppsats använder sig av en rättssociologisk metod, som den är definierad i 'Rättssociologi som rättsvetenskap' av Håkan Hydén. Hydén beskriver hur det rättssociologiska kunskapsfältet 'består i integrationen av samhälleliga orsaker respektive konsekvenser, å ena sidan och rättsliga företeelser, å andra sidan'.⁷ Hydén menar att rättsregler bäst förstås som kodifierade samhällsnormer, men där rättsregler under kodifieringen eller genom ändringar kan glida ifrån de normer som gav ursprung till dem. Detta kan skapa en diskrepans mellan samhällets normer och de lagar som är menade att säkra eller upphöja dem.⁸ För att kunna säga något om rättsreglers

---

⁷ Hydén (2011) s 15

⁸ Hydén (2011) s 32 f. och s 60 f.

uppkomst måste den som undersöker lagen 'vara beredd att studera ekonomiska, politologiska, religiösa eller andra faktorer som spelar in i det särskilda fallet'.⁹

Hydén menar att det inom rättsvetenskapen finns två generella perspektiv på rätten. Det första är det normativa, där rättsordningen ses som ett ideologiskt handlingssystem. Rättsvetenskapens funktion är att det 'bringar ordning i de normativa uttalanden som rättsordningen innehåller'¹⁰ och därmed ger klarhet i hur rättsordningen ska tillämpas. Det andra är det casualvetenskapliga, som intresserar sig för rättsordningens 'bakomliggande orsaker och rättsordningens konsekvenser eller verkan i samhället'.¹¹ Hydén menar att en rättsociologisk undersökning är casualvetenskaplig och kan komplettera en rättsdogmatisk undersökning eftersom den 'täcker in aspekter på rätten som utelämnas och framstår som obehövlige i det rättsdogmatiska perspektivet'.¹²

Eftersom denna uppsats ämnar undersöka olika aktörers agerande, en lags historiska utveckling och föreslagna lösningar på påstådda problem så är ett rättsociologiskt perspektiv en naturlig metod att välja för uppsatsen. En rättsdogmatisk redogörelse som endast redogjort hur lagen och dess förarbeten är formulerade och hur lagen har tillämpats hade inte kunnat ge tydliga svar på varför lagen har utvecklats som den gjorts och inte kunnat ge ett intressant svar på vad som kan tänkas bli effekter av de kommande lagändringar som är föreslagna.

1.4 Material

Uppsatsen utgår ifrån lagtext för att utreda gällande rätt runt husavdragen och beräkning av arbetskostnad. För att undersöka bakomliggande orsaker och argument för lagtextens utformning används propositioner till lagen, bland annat prop. 2006/06:94 som låg till grund för lagen och prop. 2014/15:10 som föranledde vissa viktiga förändringar för underlag för beräkning av avdrag.

För att undersöka hur lagtexten har tillämpats i praktiken används tre avgöranden från Högsta Förvaltningsdomstolen där arbetskostnadsberäkning i husavdrag blir omtvistat.

För att undersöka framtida möjliga lösningar som presenterats för att beräkna arbetskostnad på ett mer tillförlitligt sätt kommer SOU 2020:5 användas. Det kommittédirektiv som föranledde

---

⁹ Hydén (2011) s 45

¹⁰ Hydén (2011) s 68

¹¹ Hydén (2011) s 70

¹² Hydén (2011) s 71

utredningen och de delar av budgetpropositionen för 2021 som utgår från utredningen kommer också undersökas.

Förutom detta så används också en forskningsartikel från Skattenytt som behandlat ämnet och en nyhetsartikel från 2013 där ämnet diskuteras.

'Rättssociologi som rättsvetenskap' av Håkan Hydén har använts för att bestämma uppsatsens metod. 'Att skriva juridik' av Ulf Jensen, Staffan Rylander och Per Henrik Lindblom samt 'Att skriva rätt – Goda råd för att skriva uppsats' har använts för uppsatsens formalia och utformning.

1.5 Forskningsläge

Eftersom husavdragen är relativt nya och just regleringen av arbetskostnad i dem ett smalt ämne så finns inte särskilt mycket forskning om detta för tillfället, men uppsatsen utgår i viss del ifrån den problematik som framlyftes i artikeln '*Rut och Rot en succé – men det kan bli bättre*' av Pia Blank Thörnroos i Skattenytt 2013.

1.6 Avgränsningar

I framställningen studeras enbart svensk rätt och eventuell EU-rättslig och annan internationell problematik undersöks inte. Inriktningen på en viss lag och ett visst begrepp har gjort att avgränsning framträder naturligt, men av skäl som svårigheter att hitta tillförlitligt material och något svag relation till arbetskostnadsproblematiken så behandlas inte ett kund- och medborgarperspektiv i denna framställning. Från ett rättssociologiskt perspektiv kommer uppsatsen fokusera på politiska och ekonomiska faktorer runt lagen, och andra potentiella faktorer kommer att bortses ifrån. Vid undersökning av domstolsavgöranden valdes de tre HFD-fall om arbetskostnadsberäkning i husavdragen som JUNOs lagkommentarer på inkomstskattelagen refererar till. Mål från lägre instanser behandlas inte. I uppsatsen kommer inte de delar av SOU 2020:5 som avser möblering- och trygghetstjänster behandlas då utredningen inte föreslår någon ny beräkning av arbetskostnaden i dessa tjänster.

1.7 Uppsatsens disposition

Uppsatsen inleds i kapitel 2 med en genomgång av gällande rätt i husavdragen och en genomgång av begreppet arbetskostnad i relation till avdragen. I kapitel 3 presenteras och undersöks tre HFD-avgöranden. Efter detta undersöks i kapitel 4 den offentliga utredning som gjordes under 2020 och de förslag som lades fram i budgetförslaget för 2021 som ett resultat av utredningen. Därefter

består kapitel 5 av en analys där det som tidigare presenterats sätts i kontext till varandra och husavdragens framtid diskuteras. Till sist består kapitel 6 av en slutsats.

2 Gällande rätt

2.1 RUT- och ROT-avdragen

RUT- och ROT-avdragen ger båda rätt till en skattereduktion för personer som köpt vissa typer av husarbete. Dessa typer, och hur underlaget för skattereduktionen ska beräknas, definieras i 67e kapitlet i inkomstskattelagen. RUT-avdraget ger rätt till avdrag vid en rad arbeten som görs i hemmet, bland annat städarbete, häck- och gräsklippning och reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.¹³ ROT-avdraget ger rätt till avdrag vid reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av en bostad.¹⁴ Bostad definieras i IL som ett utrymme som med nyttjande- eller äganderätt helt eller till väsentlig del används för boende inom EES, samt biutrymmen som garage och liknande.¹⁵

Underlaget för skattereduktionen består enligt 67 kap 18 § 1 p IL av sådana belopp som enligt lag (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete legat till grund för preliminär skattereduktion. Detta innebär att underlaget består av de 50 % av den totala arbetskostnaden som kunden betalar vid RUT-arbete, eller de 30 % som kunden betalar vid ROT-arbete. Punkt 2 och 3 förklarar att även förmåner och arbetsgivarersättning som består i husarbete kan utgöra underlag. Enligt 67 kap. 18 § så får varken utgifter för material, utrustning eller resor räknas in i underlaget – alltså kvarstår bara arbetskostnad.

Förfarandet för att ansöka om skattereduktion regleras i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Enligt lagen ska utföraren av arbetet skicka en begäran till Skatteverket¹⁶ för att få en utbetalning av mellanskillnaden mellan priset för kunden och den faktiska arbetskostnaden. Denna utbetalning uppgår som högst till samma belopp som köparen betalat vid RUT-arbete, och tre sjundedelar av det belopp som köparen betalat vid ROT-arbete.¹⁷ Därefter ska köparen tillgodoräknas en preliminär skattereduktion till samma belopp som utbetalats till

---

¹³ 67 kap. 13 § IL

¹⁴ 67 kap. 13 a – b § IL

¹⁵ 67 kap. 14 § IL.

¹⁶ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 8 §

¹⁷ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 7 §

utföraren, upp till en gräns på 50 000 kr per år.¹⁸ I 9 – 9a §§ i lagen fastställs vilka uppgifter en begäran måste innehålla: uppgifter om vilka utföraren och köparen är, debiterad ersättning för hushållsarbetet, debiterad ersättning för annat än arbetet (exempelvis material), vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, beloppet som utföraren begär från Skatteverket och i ROT-arbete-fall också fastighetsbeteckning.

Skatteverket ska 'snarast' fatta beslut om utbetalning¹⁹ till utförarens bank- eller kreditmarknadsföringskonto.²⁰ Därefter ska de utreda underlaget för utbetalningen²¹ och begära återbetalning om underlaget brister.²²

2.2 Begreppet arbetskostnad

Begreppet arbetskostnad definieras inte i IL. Dock så framkommer det att endast arbetskostnad får tas upp som underlag för skattereduktion genom 67 kap 18 § 2 st IL. Där förklaras det att utgifter för material, utrustning och resor inte får räknas in i underlaget.

Eftersom endast arbetskostnader är skattereduktionsgrundande så har detta historiskt gett ett incitament för utförare, och i andra hand ett incitament hos köpare att begära ett sådant förfarande från utförare, att hänföra så mycket av sina kostnader till arbete som möjligt. Eftersom arbetskostnader till viss del finansieras av Skatteverket – till hälften vid RUT-arbete och till 30% vid ROT-arbete – kan det vara en mycket god affär för både utförande och kund att ange en så stor del som möjligt av den totala kostnaden för ett arbete som arbetskostnad, som i det här exemplet hämtat från Thörnroos artikel i Skattenytt 2013:

Kalle ska utföra ett arbete på sitt hus. Han kontaktar två olika utförare som är likvärdiga vad gäller yrkesskicklighet. Utförare A tar 100 000 kr inklusive material medan utförare B tar 110 000 kr för samma jobb. Utförare A anger att arbetskostnaden är 30 000 kr medan utförare B har beräknat arbetskostnaden till 60 000 kr. För Kalle, som kan utnyttja skattereduktionen fullt ut, lönar det sig att anlita B trots att hans pris är högre eftersom Kalles slutkostnad om han

---

¹⁸ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 17 §

¹⁹ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 11 §

²⁰ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 12 §

²¹ Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 20 §

²² Lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, 14 §

anlitar B blir 80 000 kr medan A:s pris som är lägre kommer att kosta Kalle 85 000 kr.

Notera att eftersom exemplet är från 2013 så ger arbetet en skattereduktion på 50% trots att det är ett ROT-arbete. Med nuvarande regler hade Kalles pris för utförare A blivit 91 000 kr (efter en skattereduktion på 9 000 kr) och hans pris för utförare B hade blivit 92 000 kr (efter en skattereduktion på 18 000 kr).

I samma artikel menar Thörnroos att det bör framgå av lagtexten hur arbetskostnaden ska beräknas. Problematiken uppmärksammas av lagstiftaren i prop. 2014/15:10, där det skrivs att det särskilt vid ROT-arbeten 'förekommer att kostnader som rätteligen är materialkostnader, vilka inte ger rätt till skattereduktion för husarbete, felaktigt uppges vara arbetskostnader som ger rätt till skattereduktion'.²³ Denna proposition ligger till grund för 9 § i lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, där tydligare krav på vad för underlag en begäran om skattereduktion ska innehålla infördes. Dock avfärdar lagstiftaren behovet av någon reglering av hur arbetskostnad ska beräknas eller att någon gräns införs för hur hög arbetskostnad per arbetad timme ska kunna skattereduktion.²⁴ Lagstiftaren motiverar detta med att det vore ett 'påtagligt ingrepp i avtalsfriheten och det civilrättsliga förhållandet mellan köpare och utförare'²⁵ att reglera beräkningen av arbetskostnad i lag.

I prop. 2014/15:10 menade remissinstansen Svenska Värmepumpsföreningen att en lagstadgad schablonberäkning av arbetskostnad bör införas i vissa branscher och att det är en 'allvarlig miss' att lagstiftaren inte gjorde så.²⁶ Att Svenska Värmepumpsföreningen argumenterade för schablonberäkningar kan bero på att det under 2013 uppdagades att det pågick 'rot-fusk' inom värmepumpsbranschen där det blev ett utbrett förfarande att materialkostnaderna redovisades lågt, med materialkostnader under inköpspris, och arbetskostnaderna högt för att utnyttja ROT-avdraget så mycket som möjligt.²⁷ Skatteverket meddelade i ett ställningstagande från 2014 att de skulle godta vid totalentreprenad till fastpris att arbetskostnaden beräknas schablonmässigt till 35 procent

---

²³ Prop. 2014/15:10 s 18 f.

²⁴ Prop 2014/15:10 s 24

²⁵ Prop 2014/15:10 s 25

²⁶ Prop 2014/15:10 s 24

²⁷ 'Nytt rot-fusk tvingar arbetskostnaderna i höjden', <www.svt.se/nyheter/granskning/ug/dyrast-vinner-med-nya-rot-fusket>

vid installation av bergvärmepump och 30 procent vid luftvärmepump.²⁸ Om arbetskostnaden beräknats högre av utföraren så skulle de vid förfrågan från Skatteverket kunna visa upp hur arbetskostnaden beräknats fram, och om underlag för detta saknas så kunde Skatteverket vägra utbetalning eller återkräva utbetalt belopp. Lagstiftaren avfärdade dock i propositionen av flera anledningar ett införande av sådana schablonberäkningar i lagstiftningen. Bland annat menade de att sådana schablonberäkningar inte skulle kunna utformas för att fungera för den stora mängd tjänster som erbjuds under husavdragen, att gränsdragningsproblem kan uppstå huruvida en bransch ska anses ligga under en schablonberäkning eller inte, och att schabloner inte tar hänsyn till individuella prisvariationer beroende på till exempel yrkeserfarenhet eller lokala förutsättningar.²⁹

3 HFD-avgöranden om arbetskostnad

Högsta förvaltningsdomstolen har vid tre tillfällen avgjort mål om beräkning och fördelning av arbetskostnad i husavdragen: två gånger under 2017 som blev ref 46 I och II och en gång under 2020 som blev ref 2.

I fallet HFD ref 46 2017 I hade ett företag genomfört tre värmepumpinstallationer, en plöjning av jordvärmesslang och en ventilationsåtgärd hos kunder under 2013. Efter varje utfört arbete begärde företaget ut 101 000 kr från Skatteverket, vilket var hälften av den till kunden fakturerade arbetskostnaden (vid denna tidpunkt gav ROT-avdraget en kostnadsreduktion på 50 %). Efter att Skatteverket gjort en efterkontroll begärde de tillbaka hela den utbetalade summan då de ansåg att företaget inte visat hur arbetskostnaderna hade beräknats och de misstänkte att vissa andra kostnader hade räknats in i arbetskostnaden.

Företaget överklagade Skatteverkets beslut till Förvaltningsrätten i Malmö, som avslog överklagan med motiveringen att arbetskostnaderna i detta fall inte tillförlitligt kan beräknas, och att det därför 'inte kan uteslutas att en del av de fakturerade arbetskostnaderna utgör icke skattereduktionsgrundande kostnader'.³⁰ Kammarrätten i Göteborg, som firman sedan överklagade beslutet till, pekade mer specifikt på det underlag som firman lämnat in till Skatteverket med fakturor för de utförda arbetena och den största inköpsfakturan som ingått i respektive arbete. Där

---

²⁸ 2014-04-03, dnr 202 331999-17/111

²⁹ Prop 2014/15:10 s 25

³⁰ HFD 2017 ref 46 s 4

framgick att kostnaden för bolagets inköp av värmepumpar översteg den kostnad som företaget fakturerat kunderna för: alltså ansågs det möjligt att en fingerat högre arbetskostnad hade använts för att täcka upp en lägre materialkostnad.³¹ På ett liknande sett verkade materialkostnaderna överstiga de som fakturerats till kunden i jordvärmesslangsplöjningen, men vid ventilationsåtgärden ansågs inte detta vara styrkt och skattereduktion gavs för den åtgärden.

Högsta förvaltningsdomstolen beslutade dock att skattereduktion skulle ges för alla utförda arbeten, med motiveringen att det 'saknas skäl att ifrågasätta den av bolaget tillämpade modellen för att beräkna arbetskostnaden'.³² Denna modell bestod av att företaget beräknade arbetskostnaden genom att 'reducera den debiterade totalkostnaden med sådana utgifter som bolaget haft och som inte får räknas in i underlaget för skattereduktion'.³³

I fallet HFD 2017 ref 46 II rörde det sig också om installation av värmepumpar och beräkning av arbetskostnad vid detta arbete. Utföraren A.U hade installerat en bergvärmepump hos en kund och därefter fakturerat denna 130 000 kr. Enligt A.U:s beräkning hade 82 000 kr av detta pris avsett material och 48 000 kr arbete, varpå Skatteverket betalade ut 48 000 kr till A.U. Efter en granskning av underlaget återkrävde Skatteverket hela beloppet med motiveringen att A.U inte kunnat visa hur han beräknat arbetskostnaden.³⁴

A.U överklagade beslutet till förvaltningsrätten, som avslog överklagandet. A.U överklagade då till kammarrätten som valde att göra en beräkning av arbetskostnaden enligt den schablon som branschorganisationen Svenska värmepumpsföreningen och Skatteverket tagit fram. Arbetskostnaden beräknades då till 35 % av den totala entreprenadkostnaden, jämfört med 53,6 % som A.U själv beräknat den, och A.U:s återbetalningskrav sattes ned till 16 000 kr.

Skatteverket överklagade kammarrättens beslut till HFD och menade att en sådan schablonberäkning inte var aktuell på fall där utföraren och kunden valt att använda sig av verkliga kostnader.

HFD valde att acceptera kammarrättens uppskattning av arbetskostnaden, och menade att Skatteverkets invändning mot användandet av en schablonmetod inte stämde: 'I ett fall som detta,

---

³¹ HFD 2017 ref 46 s 5

³² HFD 2017 ref 46 s 3

³³ HFD 2017 ref 46 s 3

³⁴ HFD 2017 ref 46 s 7

där skattereduktionsgrundande arbete har utförts men utföraren inte lyckats styrka den verkliga kostnaden, förhåller det sig tvärtom på det sättet att arbetskostnaden måste uppskattas till vad som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet framstår som skäligt. Den av kammarrätten uppskattade arbetskostnaden får anses uppfylla detta krav.³⁵

I fallet HFD 2020 ref 2 hade Skatteverket också begärt tillbaka en utbetalning efter att det inte kunnat uteslutas att materialkostnader hade räknats in i arbetskostnader. I detta fall rörde det sig om en utförare, C.Ö, som målat ett hus. Arbetskostnaden för detta hade C.Ö beräknat till 80 000 kr. Kunden betalade 40 000 kr av detta och Skatteverket betalade ut 40 000 kr.

C.Ö överklagade återbetalningskravet till Förvaltningsrätten, som avslog överklagandet, men Kammarrätten i Stockholm valde att sätta ner återbetalningskravet till 24 000 kr med motiveringen att det var ostridigt att skattereduktionsgrundande arbete har utförts och att Skatteverkets beräkning av vad som fick anses som betalning för materialkostnader respektive arbetskostnader inte var korrekt. Skatteverket hade i ett yttrande till kammarrätten gjort en uppskattning av arbetskostnaden till 32 000 kr, men menade att kundens betalning på 40 000 kr 'i första hand fick anses avse icke skattereduktionsgrundande kostnader'.³⁶ Kammarrätten menade dock att kundens betalning avsåg 'bl.a. halva arbetskostnaden' och att C.Ö därför hade rätt till en utbetalning med 16 000 kr för det arbete som utförts. Därmed skulle C.Ö bara betala tillbaka 24 000 kr.

När Skatteverket överklagade denna dom till HFD yrkade de att C.Ö:s återbetalningsskyldighet skulle fastställas till 40 000 kr igen och menade att 'en köpare betalar normalt sett hela kostnaden för sådant som inte ger rätt till skattereduktion och därefter en del av arbetskostnaden som ger rätt till skattereduktion'. HFD valde att avslå överklagan, efter att de menat att C.Ö accepterat Skatteverkets uppskattning av arbetskostnaden genom att inte invända mot den och efter HFD accepterat kammarrättens beräkning av vad betalningen från kunden avsåg.

4 Införandet av RUT-avdraget på nya marknader: SOU 2020:5 och Budgetförslaget för 2021

Efter riksdagsvalet 2018 och den regeringsbildningsprocess som följde skrev Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de Gröna en sakpolitisk överenskommelse, känd som

---

³⁵ HFD 2017 ref 46 s 8

³⁶ HFD 2020 ref 2 p 4

73-punktsavtalet eller Januariöverenskommelsen, där vissa mål fastställdes för en framtida regering. På punkt 16 i detta avtal står det att RUT-avdraget ska utvidgas till vissa tvätt, flytt-, hämtnings- och trygghetstjänster.³⁷ En offentlig utredning av detta, samt en höjning av taket för RUT-avdrag till 75 000 kr, tillsattes under 2019 och presenterade sitt betänkande i januari 2020.

Utredningen föreslog att vid tvätteritjänster bör arbetskostnaden beräknas enligt en schablon, där arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvätt.³⁸ Utredningen menade att tvätteritjänster är materialintensiva, där kostnader för bland annat tvättmaskiner, torktumlare, fordon, service och administration även ska ingå i priset för tjänsten. Dessutom utförs tvätteritjänster inte i hemmet, som RUT-tjänster brukar göra. Detta leder till att det blir svårare att avgöra hur stor del av priset som är hänförligt till arbetskostnad. Utredningen skrev att en schablonmetod 'gör det enligt utredningens mening lättare att göra rätt och svårare att göra fel' men 'däremot har metoden en mindre precis styrning mot arbetsmarknaden'.³⁹ Schablonen bestämdes med referens till statistik från SCB där arbetskostnadens andel av de totala rörelsekostnaderna för näringsgrenen konsumenttvätt är i genomsnitt 45 procent mellan 2007–2017.⁴⁰

Med samma argument menade utredningen också att arbetskostnaden borde beräknas enligt schablon vid bortforsling och transport av bohag och annat lösöre för återanvändning.⁴¹ Utredningen beskrev hur transporttjänster likt tvätteritjänster är en resursintensiv marknad där priset ska täcka mer än bara arbetskostnaden. Vissa andra transporttjänster undersöktes av utredningen för möjligheter att läggas under RUT-avdrag men avfärdades av olika anledningar, som till exempel dödsviktseffekter (att avdraget skulle subventionera tjänster som ändå hade utförts och betalats för vitt) eller att ansvaret för vissa transporttjänster tydligt låg på kommuner.⁴²

När budgetförslaget för 2021 lades fram av regeringen i september 2020 så valde de att följa utredningens förslag om schablonberäknad arbetskostnad för både tvätteritjänster och bortforsling

---

³⁷ 'Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de Gröna' s 3

³⁸ SOU 2020:5 s 127

³⁹ SOU 2020:5 s 128

⁴⁰ SOU 2020:5 s 129

⁴¹ SOU 2020:5 s 176

⁴² SOU 2020:5 s 165-167

och transport av bohag och annat lösöre för återanvändning.⁴³ Skatteverket yttrade sig som remissinstans och höll med regeringen om denna lösning, men menade att en schablonberäkning också bör användas vid transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering.⁴⁴ Skatteverket ansåg att arbetskostnad bör beräknas på samma sätt för dessa mycket liknande tjänster för att undvika onödig komplexitet, och regeringen menade att fanns skäl att se över om schablonberäkning skulle införas för magasineringstransport samt för flyttjänster, men att detta var 'en fråga som inte ryms inom ramen för nuvarande lagstiftningsprojekt'.⁴⁵

5 Analys

5.1 Lagens applicering

I fallet HFD 2017 ref 46 I verkade HFD lägga vikt vid det faktum att lagstiftaren i prop. 2014/15:10 avfärdat tanken på lagstiftning runt beräkning av arbetskostnad. I propositionen hade lagstiftaren sagt att det inte var ett problem om utförare debiterade köparen för material till självkostnadspris eller mycket lågt pålägg och således bara gjorde vinst på arbetet, så länge det vinstpålägget på arbetet 'inte är beräknat på ett sådant sätt att utföraren i själva verket kompenseras för avsaknaden av vinstpålägg på materialkostnaden'.⁴⁶ Detta verkar HFD ha sett som anledning att inte ifrågasätta att materialkostnaden var så låg. Utförarens egen beräkning, trots att den verkade ha brister och gav ett utfall som var mycket fördelaktigt för utföraren, godtogs av HFD.

I fallet HFD 2017 ref 46 II verkade HFD på samma sätt acceptera att utförarens beräkningar av arbetskostnaden var bristfällig och ändå ge denna en viss fördel i sitt avgörande, den här gången genom att referera till den schablonberäkning som Skatteverket tagit fram. Skatteverkets egna invändningar om att denna schablonberäkning inte bör användas om utföraren visat upp ett riktigt pris för köparen valde HFD att bortse ifrån. Även om HFD den här gången inte gick med på utförarens egna beräkningar av arbetskostnaden så innebar domen att utföraren fick en viss utbetalning.

---

⁴³ Prop 2020/21:1 s 240 och 249

⁴⁴ Prop 2020/21:1 s 249 f.

⁴⁵ Prop 2020/21:1 s 250

⁴⁶ HFD 2017 ref 46 s 3

I fallet HFD 2020 ref 2 så accepterades inte utförarens beräkning av arbetskostnaden, men inte heller Skatteverkets argumentation om den. I detta fall bör det noteras att HFD lade vikt vid att den av Skatteverket uppskattade arbetskostnaden gick att använda eftersom C.Ö inte hade invänt mot den.⁴⁷ Det är alltså möjligt att HFD inte varit lika beredd på att gå med på Skatteverkets beräkning om C.Ö invänt mot den.

I alla tre fall syns det tydligt att HFD varit något försiktiga: de har valt att acceptera någon parts beräkning av arbetskostnaden och inte gjort någon egen utifrån bevisning. Detta beror i min mening på hur de valt att tolka prop. 2014/15:10: lagstiftarens avfärdande av lagstiftning av arbetskostnadsberäkning innebar att HFD valde att vara återhållsamma i sina avgöranden för att inte skapa ett tydligt prejudikat om detta som av utförare skulle tolkas som hårda regler. HFD:s försiktighet har i detta fall gjort att särskilt 2017 46 ref 1 och 2 ger något olika utfall på vad som verkar som liknande situationer, men den bakomliggande logiken bakom avgöranden i fallen framstår som konsekvent.

5.2 Politiska och ekonomiska aktörer

Husavdragen infördes under en regering ledd av Moderaterna 2007 och 2008. Propositionen från 2014 som föranledde vissa ganska omfattande förändringar i husavdragen lades fram under en socialdemokratiskt ledd regering. SÖUn från 2020 föranleddes av januariöverenskommelsen, som var en överenskommelse mellan partier som traditionellt setts som både höger och vänster. På så sätt har husavdragen influerats av flera olika regeringar och olika partiers ambitioner.

Själva målen med husavdragen verkar ha skiftat över tid, eller åtminstone de motiveringar som läggs fram av lagstiftaren vid propositioner och förslag. I den ursprungliga propositionen framhävs ambitionerna att göra svarta jobb vita och att få fler kvinnor (särskilt lågutbildade och nyanlända) i arbete.⁴⁸ Senare propositioner har tryckt på det viktiga i att förändra lagen så att förfarandet förenklas för utförare och köpare och att fusk minskas,⁴⁹ och i januariavtalet motiverades expanderingsen av rut-avdraget till flera marknader och höjningen av maxtaket med att 'en

---

⁴⁷ HFD 2020 ref 2 p 11.

⁴⁸ Se bl.a prop 2006/07:94 s 24, 31, 54 f och 56 f.

⁴⁹ Se bl.a prop 2008/09:77 s 32 f. och prop 2014/15:10 s 18

gynnsam beskattning för växande företag' ska finnas och ändrade regler 'underlättar möjligheterna att bli, verka och lyckas som företagare'.⁵⁰

Detta skifte i mål kan förklaras med att de ursprungliga målen kan ha uppnåtts, men också med att ett av dem är svårt att mäta. Skatteverket gjorde 2011 en undersökning av husavdragens effekt på svartjobb och fann att RUT-avdraget minskat antalet svarta städtimmar med 11-12 %⁵¹ och antalet svarta ROT-arbetstimmar med 10-14 %.⁵² Denna undersökning baserades på intervjuer, och Skatteverket lyfte problematiken med att många inte skulle vilja svara uppriktigt på en fråga om de köpt svartarbete⁵³ med tanke på att sådana köp ofta ses som omoraliska.⁵⁴

De alternativ som lagstiftaren hittills valt för att komma åt vad den beskrivit som en problematik runt beräkningen av arbetskostnad har handlat om att företagens egna beräkningar ska vara tydligare. Detta syns särskilt i propositionen från 2015, där lagstiftaren menade att det måste förtydligas vad en begäran om utbetalning från Skatteverket måste innehålla.⁵⁵ Detta förslag låg till grund för 9 § i lag om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, som inte fanns vid tiden då de arbeten som låg till grund för HFD-fallen från 2017 utfördes. Detta förtydligande är en lagteknisk lösning som undvek en reglering av arbetskostnaden, men som lagt en viss administrativ börda på företagen och Skatteverket.

I kommittédirektivet som föranledde SOU 2020:5 skrev lagstiftaren att de förslag som utredarna lämnar 'inte ska innebära någon ändring av rutavdragets inriktning mot arbetskostnader' och att utredaren 'bör därför vid förslagets utformning beakta att det för vissa typer av tjänster kan vara svårt att särskilja vad som är kostnader för arbete'.⁵⁶ Lagstiftaren var alltså uppmärksam på problematiken redan innan utredningen. Schablonmetod nämns inte i direktivet som något förslag, och utredarna lyfter fram hur metoden har en mindre precis styrning mot arbetskostnaden.⁵⁷ Detta verkar dock inte ha setts som ett tillräckligt stort problem av

---

⁵⁰ 'Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de Gröna' s 3

⁵¹ Rapport 2011:1 'Om RUT och ROT och VITT och SVART', Skatteverket s 63

⁵² Rapport 2011:1 'Om RUT och ROT och VITT och SVART', Skatteverket s 77

⁵³ Rapport 2011:1 'Om RUT och ROT och VITT och SVART', Skatteverket s 64

⁵⁴ Rapport 2011:1 'Om RUT och ROT och VITT och SVART', Skatteverket s 68 (kanske hitta bättre källa)

⁵⁵ Prop 2014/15:10 s 19

⁵⁶ Dir 2019:26 s 4

⁵⁷ SOU 2020:5 s 129 och 177 f.

lagstiftaren, som i budgetförslaget för 2021 föreslår att schablonmetoden används på två av de nya marknader som utredningen föreslår.⁵⁸

5.3 Schablonmetoden

Den schablonmetod som nu kommer att införas på två nya RUT-marknader har två tydliga praktiska fördelar: metoden undviker de arbetskostnadsberäkningsproblem som funnits vid till exempel värmepumpinstallationer och de gör förfarandet mycket enkelt för alla parter. På detta sätt så kan schablonmetoden sägas lösa två problem som plågat särskilt ROT-avdraget ända sen husavdragens införande. Det faktum att både Skatteverket och regeringen verkar öppna för en framtida utvidgning av metoden till vissa transport- och flyttjänster i 2021 års budgetförslag tyder på att schablonmetoden kan komma att bli en vanligare lösning för husavdragens arbetskostnadsberäkning framöver.

Metoden kan dock innebära vissa nackdelar. Om arbetskostnaden beräknas enligt schablon kommer ett företag gynnas av att hålla sin faktiska arbetskostnad så låg som möjligt, eftersom de då kan använda en del av den utbetalning de får från Skatteverket till att till exempel investera i sin verksamhet istället för att betala ut lön.

Visserligen vill alla arbetsutförare normalt hålla nere sina arbetskostnader, men en schablonuträkning kan på detta sätt innebära en snedvridning av konkurrensen i branscherna till fördel för företag som inte betalar ut skälig lön. Som utredningen påpekar så förekommer det redan lägre faktiska löner inom transportsektorn än kollektivavtalade löner⁵⁹ och inom tvätterisektorn förekommer det enligt branschorganisation Sveriges Tvätteriförbund problem med oseriösa företag.⁶⁰ LO varnar i budgetförslaget att 'dagens osäkra gigarbetsmarknad' i transportsektorn kan växa genom expansionen av RUT-avdraget.⁶¹

Det återstår att se hur schablonberäkningsmetoden kommer påverka dessa två branscher, men det är tydligt att ett utrymme för fusk – som kan beskrivas som ett spegelvänt förfarande mot det som förekommit i värmepumpsbranschen – kan öppnas upp som kommer att behöva täppas igen genom kontroll och möjligtvis lagstiftning på området.

---

⁵⁸ Prop 2020/21:1 s 240 och 249 f.

⁵⁹ SOU 2020:5 s 181

⁶⁰ SOU 2020:5 s 112

⁶¹ Prop 2020/21:1 s 247

5.4 Husavdragens och arbetskostnadsberäkningens framtid

Något som blir tydligt vid en undersökning av husavdragens utveckling är att sådant som blivit avfärdat av lagstiftaren ibland lyfts fram som alternativ senare. Till exempel blev tvätteritjänster avfärdade av lagstiftaren i propositionen från 2006 för att sedan föreslås som en ny möjlig marknad för RUT-tjänster 2019.⁶² Krav på spårbart betalningsmedel ansågs inte vara nödvändigt i propositionen från 2014 men blev lag 2020.⁶³ Att lagstiftaren avfärdat en lagreglering av arbetskostnaden behöver alltså inte betyda så mycket: det kan mycket väl bli så att en framtida regering som är mer kritiskt inställd till husavdragen (eller hur de är utformade) väljer att lagstifta om arbetskostnad. I takt med att den politiska spelkartan förändras så är det ett rimligt antagande att husavdragen, som varit en politisk fråga som engagerat många politiker och väljare, kommer att förändras.

Som utredningen nämner så är de två nya branscher som RUT-avdraget kommer utvidgas till något annorlunda mot de som RUT-avdraget använts inom tidigare. Både transporttjänsten och tvätttjänsten har inte den tydliga koppling till hemmet som till exempel städning och snöskottning då tjänsten utförs på annan plats. Utredningen menar dock att ett visst avsteg redan har gjorts från denna princip om koppling till hemmet genom flyttjänster och hämtning och lämning av barn⁶⁴. Om schablonmetoden visar sig fungera väl inom de två nya branscherna så kan detta vara ett incitament för lagstiftaren att utvidga RUT-avdraget till andra branscher som inte heller har en självklar koppling till hemmet.

Ett antagande som kan göras om framtiden är att de ekonomiska konsekvenserna av husavdragen kommer att ses över. Riksrevisionens undersökning av RUT-avdraget från 2020 pekar på att det antagande som lagstiftaren har haft ända sedan införandet av avdraget, nämligen att avdraget kommer vara självfinansierande, inte verkar ha empiriskt stöd.⁶⁵ Om det skulle visa sig att schablonmetoden innebär stora utbetalningar, eller att det verkar förekomma fusk inom dessa branscher, så kan det innebära att andra lösningar för att beräkna arbetskostnad lyfts fram istället.

---

⁶² Se prop. 2006/07:94 s 42 och Dir. 2019:26 s 4 f.

⁶³ Se prop. 2014/15:10 s 28 och 67 kap. 15 a § IL

⁶⁴ SOU 2020:5 s 147

⁶⁵ RiR 2020:2 s 7

6 Slutsats

Begreppet arbetskostnad har, trots viss uppmaning från olika parter och remissinstanser om att lagstiftaren bör definiera det, förblivit odefinierat i inkomstskattelagens kapitel om husavdragen. Detta beror på att ett sådant förfarande avfärdades i prop. 2014/15:10, där lagstiftaren refererade till avtalsfrihetsprincipen och svårigheter att tydligt styra sådana beräkningar mot den faktiska arbetskostnaden. De lösningar som använts fram tills budgetförslaget 2021 har istället bestått av lagreglering av tydligare underlag från utförare och i ett visst fall av en schablonmetod.

Eftersom förfarandet varit oreglerat har det funnits ett utrymme för utförare i vissa branscher att redovisa materialkostnader och andra diverse kostnader som arbetskostnader och på så sätt tillskansa sig ett för stort ersättningsbelopp från Skatteverket. I en bransch, installation av värmepumpar, så valde branschorganisationer och Skatteverket att införa en schablonmetodsberäkning av arbetskostnaden, med största sannolikhet på grund av att förfarandet blev omdiskuterat i massmedia. HFD har dock i sina avgöranden som skedde innan en sådan schablonmetodsberäkning infördes valt att vara försiktiga, och lät utförarnas egna beräkningar av arbetskostnaden (eller utförarnas acceptans av en annan parts beräkning av arbetskostnaden) vara vägledande i deras avgöranden. Detta beror med största sannolikhet på HFD:s försiktiga tolkning av prop 2014/15:10.

För två av de nya branscher som RUT-avdraget ska utvidgas till med budgetförslaget 2021, tvätt och en viss typ av transport, så ska en schablonmetodsberäkning av arbetskostnaden användas. Schablonmetoden innebär en mindre klar styrning mot den faktiska arbetskostnaden jämfört med att beräkningen görs av utföraren och kontrolleras av Skatteverket, något som påpekats av den offentliga utredning som gjordes inför budgetförslaget. Schablonmetodsberäkningsförfarandet kan ha en arbetskostnadspressande effekt. De branscher som förfarandet ska användas i har redan problem med låga löner och oseriösa aktörer. Den risk för fusk och svartjobb som förfarandet innebär verkar inte ha setts som ett stort problem av lagstiftaren, som snarare verkar ha sett fördelarna med ett förenklat förfarande för företag och Skatteverket som viktigare. Husavdragen verkar nu ha som syfte att förenkla för företag att etablera sig och erbjuda billiga tjänster snarare än att minska prevalensen av svartjobb i Sverige. Eftersom förfarandet verkar ha varit politiskt okontroversiellt och inneburit att RUT-avdraget kunnat expanderas till branscher utan lika tydlig koppling till hemmet som tidigare RUT-branscher så kan förfarandet mycket väl komma att

användas för andra branscher i framtiden, något som lagstiftaren och Skatteverket i budgetförslaget för 2021 redan pekar på möjligheten för.

Käll- och litteraturförteckning

Tryckta källor

Offentligt tryck

Utredningsbetänkanden

SOU 2020:5 Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget.

Propositioner

Prop. 2006/07:94 Skattelättnader för hushållstjänster, m.m.

Prop. 2008/09:77 Ett enklare System för skattereduktion för hushållsarbete.

Prop. 2014/15:10 Förbättringar av husavdragets fakturamodell

Prop. 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021

Övrigt riksdagstryck

Dir. 2019:26 Utvidgningar av rutavdraget.

Rättsfall m.m.

Högsta förvaltningsdomstolen

HFD 2017 ref 46 I och II

HFD 2020 ref 2

Övrigt

RiR 2020:2 Rutavdraget – konsekvenser av reformen.

SKV 2011:1 Om RUT och ROT och VITT och SVART.

SKV Dnr 131 183266-14/111 Skattereduktion för husarbete – arbetskostnad vid värmepumpentreprenader.

Elektroniska källor

Nyhetsartiklar

Jakten, Anna – Johansson, Magnus – Yllner, Nadja, ”Nytt rot-fusk tvingar arbetskostnaderna i höjden”, *SVT.se*, 2 maj 2013, <<https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/dyrast-vinner-med-nya-rot-fusket>>.

Vetenskapliga artiklar

Blank Thörnroos, Pia, *Rot och rut en succé – men det kan bli bättre*, *Skattenytt* 2013 s. 275. Tillgänglig på: <<https://juno-nj-se.ludwig.lub.lu.se/b/documents/1300162>>

Övriga elektroniska källor

'Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de Gröna', hämtad från
<<https://www.socialdemokraterna.se/download/18.1f5c787116e356cdd25a4e/1573213663610/Utkast%20till%20sakpolitisk%20%C3%B6verenskommelse.pdf>>

Litteratur

Hydén, Håkan: *Rättssociologi som rättsvetenskap*, 1 uppl., Studentlitteratur 2011.

Jensen, Ulf – Rylander, Staffan – Lindblom, Per Henrik: *Att skriva juridik – regler och råd*, 6 uppl., Iustus 2018.

Trolle Önnerfors, Elsa – Wenander, Henrik: *Att skriva rätt – Goda råd för att skriva uppsats i juridik*, 2 uppl., Nordstedts Juridik 2019.